

PM 2015: RI+IV (Dnr 108-317/2015)

Ökade barngrupper i förskolan

Skrivelse (18/2) av Lotta Edholm (FP) och Anna König Jerlmyr (M)

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Skrivelse (18/2) av Lotta Edholm (FP) och Anna König Jerlmyr (M) om ”Ökade barngrupper i förskolan” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Föredragande borgarråden Karin Wanngård och Olle Burell anför följande.

Ärendet

Kommunstyrelsen har fått en skrivelse (18/2) av Lotta Edholm (FP), Anna König Jerlmyr (M) om ”Ökade barngrupper i förskolan”. Skrivelsen har även undertecknats av ersättarna Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att välutbildad personal och att andelen förskollärare är hög är några av de viktigaste faktorerna för en hög kvalitet i verksamheten. År 2014 hade stadsdelsnämnderna i genomsnitt 14,9 barn per grupp och Stockholm har färre barn per grupp i jämförelse med länets kommuner och riket.

Våra synpunkter

Små barngrupper, hög personaltäthet och personal med bra utbildning är viktiga delar i att skapa en bra förskola där varje barn blir sedd utifrån sina behov och där barn och föräldrar kan känna trygghet. Stockholm har en i grunden bra förskola, men även i vår stad finns det behov av förbättringar. Vår förskola ska se och möta olika barns individuella behov.

Som stadsledningskontoret konstaterar i sitt tjänsteutlåtande pågår ett flertal insatser för att förstärka kompetensen hos de anställda. Genom att vidareutbilda egna anställda förbättras förutsättningarna för bra kvalitet. När den nyligen beslutade kompetensfonden är igång kan dessa ambitioner höjas ytterligare.

Stadsledningskontoret påpekar att uppföljningen av barngruppernas storlek är behäftat med svårigheter och att verksamheterna i många fall jobbar flexibelt med barngrupper baserat på pedagogiska behov. Det är likväl viktigt att följa upp

barngruppernas storlek – inte minst för att säkerställa barns och föräldrars trygghet. Det är vår uttalade ambition att inte öka barngruppernas storlek och vi följer återkommande utvecklingen.

Den statistik som hittills kan ses i stadens system redovisar inte större grupper, tvärtom har gruppernas storlek sjunkit ytterligare jämfört med tidigare år.

I den avstämning som görs via Bosko-systemet sista februari varje år har den genomsnittliga barngruppen minskat från 15,83 barn (år 2013) till 15,43 barn (år 2015). Det är den lägsta siffran för motsvarande datum under de senaste fem åren (avvikelsen mot årsgenomsnittet beror på att barngrupperna är alltid högre på våren än hösten).

Det innebär inte att det nu, precis som under tidigare mandatperioder, kan finnas stadsdelar som har ekonomiska problem och därför kan komma att behöva genomföra besparingsåtgärder. Det är i sådana fall ett krav att kommunfullmäktiges mål för barngruppernas storlek ska följas.

Vi är med den budget som lagts övertygade om att det finns goda förutsättningar att driva bra förskoleverksamhet i Stockholm.

Det skulle dock inte ha underlättat kvalitetsarbetet om oppositionens budgetalternativ skulle ha blivit verklighet. Såväl Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna föreslår besparingar på förskolan vilket skulle ha inneburit större barngrupper. Förhoppningsvis är skrivelsen en illustration på att dessa partier nu är redo att ompröva sin politik i denna del. Även Folkpartiets ökning av anslaget till förskolan om 0,24% kan rimligen ifrågasättas avseende möjligheten att substantiellt förändra barngruppernas storlek.

Vi föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Skrivelse (18/2) av Lotta Edholm (FP) och Anna König Jerlmyr (M) om ”Ökade barngrupper i förskolan” anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i promemorian.

Stockholm den 19 augusti 2015

KARIN WANNGÅRD

OLLE BURELL

Bilaga

Skrivelsen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (FP) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå föredragande borgarrådets förslag till beslut.
2. Därutöver anfördes följande.

Till förskolans viktiga uppgifter hör att ge varje barn de bästa förutsättningarna att växa upp till medborgare som kan och vill delta i samhällslivet. En välfungerande förskola med goda

förutsättningar att uppfylla sitt uppdrag är kort sagt en av stadens viktigaste demokratiaktörer, likväl som en grundbult i barnens livslånga lärande. Därför är det beklämmande att borgarråden i sitt svar ägnar sig åt vilseledande fluff snarare än att svara på våra frågor.

Under våren har stadsdelar och förskolor dels larmat om svårigheter att få budgeten att gå ihop, dels uttryckligen tvingats sänka sina ambitioner i sina styrdokument. Nu har staden tvingats lappa och laga i efterhand. I Hägersten-Liljeholmen, för att ta ett aktuellt exempel, tvingas stadsdelen dra ner på socialtjänsten och äldreomsorgen för att kunna freda förskolan eftersom inga ytterligare medel skjuts till och den rödgrönrosa majoriteten saknar förmåga att prioritera kärnverksamheterna. Att borgarråden inte tar varningssignalerna från stadsdelarna och förskolorna på allvar är beklämmande.

I stället försöker borgarråden vifta bort farhågorna och påstår att risken för ökande barngrupper är en chimär. Som bevis anför det att barngrupperna minskade mellan februari 2013 och februari 2015. Alltså, till större delen under Alliansstyre. Om man istället jämför februari 2014 med februari 2015 ser man att barngruppernas storlek inte har rört sig nämnvärt.

Att barngrupperna sjönk under Alliansens tid vid makten var en konsekvens av en tydlig politisk prioritering av välfärdens verksamheter kombinerat med att de ekonomiska tillskotten var tillräckliga för att möjliggöra detta, samtidigt som också utbyggnaden av nya förskolor och avdelningar prioriterades högt. Den utvecklingen tycks nu bruten och barngrupperna kan sannolikt komma att öka på flera håll, när de knappa resurserna gör sig allt mer påminda.

Det är bra att de utbildningsinsatser som tidigare gjorts för att möjliggöra vidareutbildning till exempel av barnskötare till förskollärare fortsätter i staden. Men rekryteringssvårigheterna vad gäller förskollärare beror till stor del på en regional brist. Det är beklagligt att regeringen i sin vårandringsbudget valde att dra ned på utbyggnaden av förskollärarytbildningarna vid lärosätena i Stockholm och sålunda bidrar till att bristen på utbildad personal kan förvärras. Vi uppmanar borgarråden att skyndsamt agera för att påverka regeringen i denna angelägna fråga.

Faktum kvarstår. Resultatet av en snålt tilltagen rödgrönrosa budget i Stockholms stadshus har blivit att man ute i stadsdelarna nu tvingas ställa grupper och verksamheter mot varandra – redan under den rödgrönrosa mandatperiodens första år. Vi efterlyser därför fortfarande konkreta åtgärder och lösningar från den rödgrönrosa majoriteten för att ta itu med de oroande signaler som kommer från förskolan i Stockholms stad. För att bibehålla en hög kvalitet inom förskolan krävs en omfattande nyrekrytering av förskollärare, en enhetlig och rättvisande redovisning av andelen behöriga förskollärare samt att tillräckliga resurser tillskjuts stadsdelsnämnderna. Inget av detta verkar majoriteten mäka med.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö och Markus Nordström (alla M) och Lotta Edholm (FP) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) med hänvisning till Moderaternas och Folkpartiets gemensamma reservation i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Kommunstyrelsen har fått en skrivelse (18/2) av Lotta Edholm (FP), Anna König Jerlmyr (M) om "Ökade barngrupper i förskolan" där de uttrycker en oro att barngrupperna kommer att öka under året. Skrivelsen har även undertecknats av ersättarna Karin Ernlund (C) och Erik Slottnér (KD).

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 maj 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Förskolorna i Stockholms stad har en generellt mycket bra verksamhet. Varje år frågar staden föräldrarna till alla barn i förskolan om deras synpunkter i en brukarundersökning. I brukarundersökningen 2015 svarade 87 procent av vårdnadshavarna att de är som helhet nöjd med förskolan. Motsvarande utfall för 2014 och 2013 var 86 procent och 84 procent. Resultaten har förbättrats de senaste åren för alla frågeområden.

Stadsledningskontoret anser att det är av allra störst vikt att kvaliteten i förskolan upprätthålls och utvecklas ytterligare. En av de viktigaste faktorerna för att förskolan ska kunna hålla en hög kvalitet är en välutbildad personal, att andelen förskollärare är hög samt en kontinuitet bland personalen. En av de största utmaningarna för staden är att rekrytera förskollärare. Läget är svårt med stor konkurrens om de examinerade förskollärarna.

Personalens kompetens är en nyckelfaktor. Staden har under flera år gett stöd för vikariekostnader i samband med att personal på förskolorna vidareutbildat sig till förskollärare. Drygt 200 personer har deltagit i denna satsning och över 30 har hittills tagit examen under året. Staden har också genomfört en grundutbildning till barnskötare. I år har antalet medarbetare i grundutbildning till barnskötare fördubblats. Utbildningsnämnden har även genomfört rekryteringsutbildningar med 28 potentiella blivande chefer i kommunal förskola i syfte att säkra chefsförsörjningen. Utöver detta finns gemensam organisation för verksamhetsförlagd utbildning, introduktion och mentorskap. Dessutom har staden arbetat fram konkreta strategier, metoder och principer för att öka andelen förskollärare. Bland annat har introduktion, karriärvägar och kommunikation utvecklats och ett arbete med att öka andelen manliga pedagoger har inletts.

År 2014 hade stadsdelsnämnderna i genomsnitt 14,9 barn per grupp, enligt Skolverkets uppgifter. I jämförelse med länets kommuner och riket har Stockholm färre barn per grupp inom den kommunala verksamheten. En generell svårighet staden har är att följa upp gruppernas storlek på ett tillförlitligt sätt. Uppföljningsmetoden kommer att utvecklas i och med utvecklingen av nytt barn- och elevdataregister inom Skolplattform Stockholm. Flera stadsdelsnämnder organiserar arbetet i förskolan på annat sätt än traditionella avdelningar och på olika sätt under olika delar av dagen vilket gör att begreppet barn per grupp blir ett trubbigt mått på hur barnens vardag ser ut. I tertialrapport 1 bedömer alla stadsdelsnämnder att de inte kommer att överstiga kommunfullmäktiges mål om max 16 barn per grupp.

För att säkerställa att inte grupperna blir för stora är en hög personaltäthet en förutsättning. Det är viktigt att staden följer personaltätheten då den säger mer om

förutsättningarna än vad gruppstorleken gör. Utbildningsnämnden har i uppdrag att följa upp bemanningen på förskolorna på ett strukturerat sätt.

Stadsledningskontoret anser också att, utöver att säkra kompetensförsörjningen, det är viktigt att förskolorna fortsätter utveckla verksamheten genom ett systematiskt kvalitetsarbete.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att skrivelsen ”Ökande barngrupper i förskolan” (18/2) anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.